

แผนบริหารจัดการ ความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบน จากการปฏิบัติหน้าที่

ของสำนักงานป้องกัน
และปราบปรามการฟอกเงิน
ประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. 2568

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต
สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

☎ 0 2219 3600 ต่อ 4051

🌐 www.amlo.com/acoc

✉ acoc@amlo.go.th

คำนำ

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) ได้ขับเคลื่อนให้หน่วยงานภาครัฐ มีระบบ มาตรการ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต โดยมีศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) ซึ่งเป็นกลไกภายใต้ศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (ศอตช.) เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนหน่วยงานภายในสังกัด/กำกับทั้งหน่วยงานระดับกรม/เทียบเท่า รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และจังหวัด เพื่อเป็นการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐ โดยให้การประเมินความเสี่ยง การทุจริต เป็นเครื่องมือในการป้องกัน สกัดกั้น ลด และปิดโอกาสการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ และเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐสามารถนำมาตรการในการป้องกันการทุจริต (Corruption Risk Control) ไปสู่การปฏิบัติให้เป็นผลเป็นรูปธรรม อันจะส่งผลให้ปัญหาการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐลดลง ประชาชน และชาวต่างชาติมีความเชื่อมั่นต่อการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ และส่งผลให้ค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทยสูงขึ้นต่อไป

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ในฐานะเป็นหน่วยงานภาครัฐที่ต้องขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จึงได้จัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่นี้ จะเป็นประโยชน์กับเจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานต่อไป

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต
สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

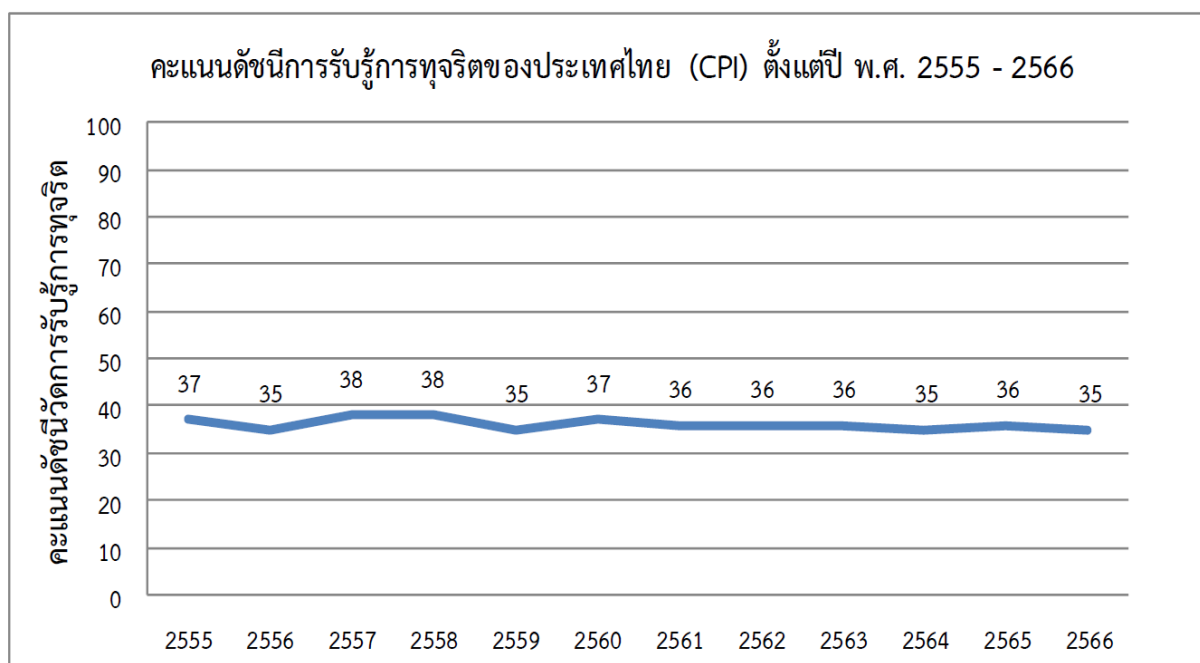
สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑
ส่วนที่ ๒ เกณฑ์การประเมินเชิงคุณภาพ “ระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต” (Corruption Risk Management Systems : CRMS) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	๔
๑. กรอบแนวทางการประเมินเชิงคุณภาพระบบการจัดการความเสี่ยง	๔
๒. นิยามหรือความหมายที่เกี่ยวข้อง	๔
๓. นิยามประเภทของความเสี่ยงการทุจริต	๖
๔. ระเบียบวิธีการประเมิน	๗
๕. ระดับผลการประเมิน	๘
ส่วนที่ ๓ แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	๙
- แนวทางการดำเนินการ	๙
- วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๙
- กระบวนการยึดและอายัดทรัพย์สิน	๑๐
- กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง โดยวิธีเฉพาะเจาะจง ภายในวงเงินไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท	๒๐
- กระบวนการเลื่อนตำแหน่งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งระดับชำนาญการพิเศษ	๒๕
ส่วนที่ ๔ การกำกับและติดตาม	๓๔
- แบบรายงานผลการดำเนินการแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่	๓๕

ส่วนที่ ๑ บทนำ

ความเป็นมา

การทุจริตในภาครัฐเป็นปัญหาร้ายแรงร้ายแรงที่สุดปัญหาหนึ่งของสังคมไทยที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมอย่างมาก รูปแบบการทุจริตในภาครัฐมีการกระจายตัว และมีความซับซ้อนยิ่งขึ้นในทุกๆระดับ ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย จนถึง การขับเคลื่อนสู่ระดับปฏิบัติ ประกอบกับองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International) ได้ประกาศผลคะแนนดัชนีชี้วัดการรับรู้การทุจริต ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖ (Corruption Perceptions Index : CPI ๒๐๒๓ เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๗ โดยครั้งนี้มีประเทศที่เข้าร่วมการประเมินทั้งหมด ๑๘๐ ประเทศ ดำเนินการสำรวจโดยอาศัยการประเมินจาก ๑๓ แหล่งดัชนีปรากฏว่า ๒ ใน ๓ ของประเทศที่ได้รับการประเมินมีระดับคะแนนที่ต่ำกว่า ๕๐ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน และโดยเฉลี่ยระดับคะแนนจะอยู่ที่ ๔๓ คะแนน ประเทศที่ได้รับคะแนนสูงที่สุด คือ Denmark มีคะแนน ๙๐ คะแนน และประเทศที่ได้รับคะแนนน้อยที่สุด คือ South Sudan (๑๓), Syrai (๑๓), Venezuela (๑๓) และ Somalia (๑๑) ซึ่งประเทศไทยได้รับคะแนน ๓๕ คะแนน อยู่ในลำดับที่ ๑๐๘ ได้รับคะแนนลดลงจากปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งได้รับคะแนน ๓๖ คะแนน อยู่ในลำดับที่ ๑๐๑

บทสรุปภาพรวมผลคะแนน CPI ของประเทศไทยในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้รับคะแนน ๓๕ คะแนน อยู่ในอันดับที่ ๑๐๘ จากประเทศที่ได้รับการประเมินทั้งหมด ๑๘๐ ประเทศ ซึ่งมีคะแนนลดลงและอันดับลดลงจากปี พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยมีคะแนนเทียบเท่ากับปี พ.ศ. ๒๕๕๙ และ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

๑. ภาพรวมคะแนนของประเทศไทยลดลง เมื่อเปรียบเทียบคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ของประเทศไทย อยู่ในกลุ่มประเทศที่มีคะแนนลดลง ซึ่งมีจำนวน ๖๓ ประเทศ ดังนั้น คะแนนจึงสะท้อนว่าการประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทยในสายตานานาชาติ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ลดลงจากปี พ.ศ. ๒๕๖๕ และเมื่อเทียบคะแนนดิบในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ประเทศไทยได้คะแนนลดลง ๑๕ คะแนน จาก ๓๒๗ คะแนน เหลือ ๓๑๒ คะแนน

๒. คะแนนของประเทศอาเซียนมีระดับคะแนนลดลงในหลายประเทศ ประกอบด้วย เวียดนาม ไทย ลาว กัมพูชา และเมียนมาร์ ซึ่งสะท้อนถึงถึงระดับความโปร่งใสที่ลดลงของกลุ่มประเทศเหล่านี้

๓. สาเหตุสำคัญของคะแนน CPI ที่มีการเปลี่ยนแปลงในปี พ.ศ. ๒๕๖๖

๓.๑ มีคะแนนเพิ่มขึ้นในแหล่งการประเมิน ๑ แหล่ง ที่เกี่ยวกับประเด็นประสิทธิภาพการต่อต้านการทุจริต คือ PERC (+๒) ซึ่งเป็นแหล่งการประเมินที่มีข้อคำถามสำคัญว่าคุณให้คะแนนการคอร์รัปชันในประเทศที่คุณอาศัยและทำงานอยู่เท่าใด โดยเป็นการสอบถามจากนักธุรกิจที่อาศัยอยู่ทั้งในและนอกประเทศ ดังนั้น การที่คะแนนของแหล่งการประเมินนี้เพิ่มขึ้น สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อมั่นของภาคธุรกิจในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเพิ่มมากขึ้น

๓.๒ มีคะแนนลดลงในแหล่งการประเมิน ๓ แหล่ง คือ WEF (-๙) BF(TI) (-๙) และ WJP (-๑) ซึ่งเป็นแหล่งการประเมินที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการติดสินบน การตรวจสอบการใช้อำนาจหน้าที่ ตำแหน่งหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยคะแนนที่ลดลงสะท้อนให้เห็นว่าในช่วงที่ผ่านมา อาจมีประเด็นที่สังคมให้ความสนใจในเรื่องการใช้อำนาจตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้อง ดังนั้น จึงควรมีการเร่งรัดกระบวนการดำเนินการดำเนินการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง และเปิดเผยความคืบหน้าการดำเนินการในประเด็นสำคัญให้สาธารณชนรับทราบอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการดำเนินการดังกล่าว ส่งผลต่อความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม

๔. องค์การเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ ได้มีข้อเสนอแนะสำคัญ จำนวน ๖ ประเด็น ดังนี้

๔.๑ เสริมสร้างความเป็นอิสระของกระบวนการยุติธรรม : การป้องกันกระบวนการยุติธรรมจากการแทรกแซงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการปฏิบัติงานของกระบวนการยุติธรรม ส่งเสริมการแต่งตั้งโดยยึดหลักคุณธรรมมากกว่าเรื่องทางการเมือง และสร้างความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมว่ามีบุคลากรที่มีคุณสมบัติ และมีทรัพยากรที่เหมาะสม

๔.๒ มุ่งเสนอกลไกด้านความโปร่งใสและการตรวจสอบติดตาม : สร้างความเชื่อมั่นว่าเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมได้รับการคุ้มครองเป็นพิเศษ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกแทรกแซง อาจทำได้โดยการร้องเรียนและแจ้งเบาะแส การเปิดเผยบัญชีทรัพย์สินและผลประโยชน์อื่นใดของผู้พิพากษา อัยการ และเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ

๔.๓ ปรับปรุงและพัฒนาการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม : ขั้นตอนแรกที่จะป้องกันการได้รับการยกเว้นโทษอย่างไม่เป็นธรรมและการทุจริตจะต้องคุ้มครองสิทธิของประชาชนในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

๔.๔ เพิ่มความโปร่งใสในกระบวนการยุติธรรม : กระบวนการยุติธรรมที่โปร่งใสจะสามารถสร้างความเชื่อมั่นในระบบการทำงานของกระบวนการยุติธรรม และทำให้หน่วยงานยุติธรรมมีความรับผิดชอบมากขึ้น

๔.๕ ส่งเสริมความร่วมมือในกระบวนการยุติธรรม : กระบวนการยุติธรรมหลักมีความซับซ้อน แต่การบริหารจัดการในองค์กรประกอบต่าง ๆ สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพถือเป็นสิ่งสำคัญ การกำหนดความรับผิดชอบที่ชัดเจนและเสริมกันถือเป็นสิ่งสำคัญในการบรรลุวัตถุประสงค์

๔.๖ ขยายช่องทางการรับผิดชอบในคดีความการทุจริตระหว่างประเทศ : เมื่อมีการทุจริตข้ามชาติเกิดขึ้นในประเทศที่กระบวนการยุติธรรมไม่สามารถหรือยินยอมที่จะดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดสถาบันยุติธรรมในพื้นที่ปกครองโดยเขตอำนาจศาลต่างประเทศซึ่งมีหลักนิติธรรมที่แข็งแกร่งกว่า สามารถมีบทบาทสำคัญในการจัดการกรณีที่มีการยกเว้นโทษ การกระทำทุจริตข้ามชาติโดยมีการบังคับใช้มาตรการสำคัญ เช่น เขตอำนาจศาลเพิ่มเติม การคุ้มครองเบื้องต้นให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติ ยินยอมที่จะสนับสนุนให้องค์กรภาคประชาสังคมดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะ ติดตามการดำเนินคดีต่าง ๆ และเป็นตัวแทนของผู้ได้รับความเสียหาย จากการวิเคราะห์ข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าในสายตานานาชาติยังไม่เกิดความเชื่อมั่น

ในความโปร่งใสในการดำเนินการธุรกิจในประเทศไทย เนื่องจากยังมีการเรียกรับสินบนเพื่อการอนุมัติอนุญาต และอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจจากนักกลางทุนและชาวต่างชาติ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ มุ่งเน้นให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดภัยการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยมีตัวชี้วัดสำคัญ คือ ค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทยจะต้องอยู่ในระดับ ๑ ใน ๒๐ หรือมีคะแนนประมาณ ๗๓ คะแนน ภายในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๗๖ – ๒๕๘๐ โดยในแผนย่อยที่ ๑ การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ มุ่งเน้นการปรับ “ระบบ” เพื่อลดจำนวนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานภาครัฐ โดยการพัฒนาเครื่องมือ เพื่อสร้างความโปร่งใส มุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรมและมาตรการในการต่อต้านการทุจริตที่มีประสิทธิภาพและเท่าทันพลวัตของการทุจริต รวมถึงการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต เพื่อขับเคลื่อนให้หน่วยงานภาครัฐมีการจัดทำ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต และการจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาอย่างต่อเนื่อง

รัฐบาลได้ให้ความสำคัญต่อการสกัดกั้นการทุจริต โดยถือเป็นวาระแห่งชาติ และได้ประกาศให้ ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นปีแห่งการอำนวยความสะดวกทางธุรกิจต่อการรับสินบนทุกรูปแบบ อีกทั้งแผนปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) ประเด็นปฏิรูปที่ ๒ ด้านการป้องกันและปราบปราม ซึ่งกำหนดให้ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) ดำเนินการวางระบบการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตและประพฤติมิชอบในส่วนราชการเป็นประจำทุกปี และรายงานผลการปฏิบัติ ต่อผู้บังคับบัญชา หรือตามระยะเวลาที่กำหนด

ดังนั้น เพื่อเป็นการยกระดับการประเมินความเสี่ยงการทุจริตให้สามารถขับเคลื่อนการดำเนินการ เพื่อนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อเป็นเครื่องมือหนึ่งในการยกระดับค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ได้อย่างเป็นรูปธรรม สำนักงาน ป.ป.ท. จึงได้พัฒนา แนวทางการดำเนินการเพื่อวางระบบการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตประพฤติมิชอบในส่วนราชการ โดยขับเคลื่อนการดำเนินการผ่านศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐใช้เป็น เครื่องมือในการป้องกันและลดโอกาสการเกิดการทุจริต ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำพาองค์กรไปสู่ การเป็นองค์กรใสสะอาด คือ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ดี (Good Governance) ซึ่งเป็น ปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และน่าเชื่อถือ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หลักการควบคุมการทุจริตคอร์รัปชัน (Corruption Control) ซึ่งหมายถึง การไม่กระทำและไม่สนับสนุน การทุจริต พร้อมทั้งร่วมมือกันควบคุมไม่ให้เกิดการทุจริตในองค์กร

ส่วนที่ ๒

เกณฑ์การประเมินเชิงคุณภาพ “ระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต” (Corruption Risk management Systems : CRMS) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

การประเมินเชิงคุณภาพ “ระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต” (Corruption Risk Management System : CRMS) เป็นระบบที่สำนักงาน ป.ป.ท. ได้ทำการพัฒนาขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต โดยได้ประยุกต์ใช้แนวความคิดการบริหารจัดการความเสี่ยงตามหลักสากล นอกจากนี้ ระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต (CRMS) ยังมุ่งให้มีการดำเนินการตามแนวของวงจร PDCA (Plan-Do-Check-Act หรือ วางแผน – ปฏิบัติ – ตรวจสอบ – ปรับปรุง) เพื่อให้การบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๑. กรอบแนวทางการประเมินเชิงคุณภาพระบบการจัดการความเสี่ยง

การจัดทำเกณฑ์การประเมินเชิงคุณภาพระบบการจัดการความเสี่ยงการทุจริต ได้นำแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตมาเป็นกรอบในการจัดทำเกณฑ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑.๑ หลักการที่สำคัญ (Key Principle) ของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประกอบด้วย ๕ หลักการ ดังนี้

หลักการที่ ๑ เน้นความเสี่ยงการทุจริตหลัก : การประเมินความเสี่ยงการทุจริตจะประเมินเฉพาะความเสี่ยงการทุจริตที่เป็นภารกิจหลักของหน่วยงาน

หลักการที่ ๒ การคาดการณ์ในอนาคต : การประเมินความเสี่ยงการทุจริตเป็นการคาดการณ์ในอนาคต ไม่ใช่เป็นการประเมินสิ่งที่ปัญหาปัจจุบัน

หลักการที่ ๓ ใช้ดุลยพินิจอย่างสมเหตุสมผล : การประเมินความเสี่ยงการทุจริตเป็นการใช้ดุลยพินิจของผู้ประเมิน ดังนั้น ในการใช้ดุลยพินิจควรมีหลักการ มีเหตุผล น่าเชื่อถือ เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ

หลักการที่ ๔ เข้าใจปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงการทุจริต : ผู้ประเมินต้องมีความเข้าใจกระบวนการ/โครงการ/งาน ที่จะทำการประเมินความเสี่ยง (End To End Process) ตลอดจนกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และมีความรู้เรื่องความเสี่ยงการทุจริต รวมถึงโอกาสการเกิดความเสี่ยงและความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นได้ หากไม่มีมาตรการจัดการความเสี่ยง

หลักการที่ ๕ เป็นกระบวนการที่ต้องอย่างต่อเนื่อง : การประเมินความเสี่ยงการทุจริตต้องทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

๑.๒ ทฤษฎีการเกิดการทุจริต

๑.๒.๑ ทฤษฎีของ Donald R. Cressey ได้เสนอทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle Theory) ซึ่งประกอบด้วย ๓ องค์ประกอบ ได้แก่ ๑) ความกดดัน (Pressure) เป็นสิ่งเร้า สิ่งกระตุ้นที่ผลักดันให้เกิดการทุจริต ๒) โอกาส (Opportunity) เป็นเหตุการณ์ สถานการณ์ หรือช่องว่างในกระบวนการทำงานต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการกระทำการทุจริต และ ๓) การหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง (Rationalization) เป็นการหาเหตุผลการทุจริตให้แก่ตนเองว่าสิ่งที่ทำนั้นไม่ใช่เรื่องที่ไม่ดีสามารถทำการทุจริตได้เนื่องจากมีตัวอย่างการทุจริตในองค์กรให้เห็นเป็นตัวอย่าง

๑.๒.๒ ทฤษฎีของ Robert Klitgaard ได้เสนอกรอบแนวคิดเกี่ยวกับปัญหาการทุจริตในรูปแบบของสมการ เรียกว่า “สมการคอร์รัปชัน” ซึ่งสามารถแปลเป็นสมการได้ ดังนี้

การทุจริต = การผูกขาด + ดุลยพินิจ - กลไกความรับผิดชอบ

Corruption = Monopoly + Discretion - Accountability

จากสมการดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าปัญหาทุจริตคอร์รัปชันจะเพิ่มขึ้น หากระบบเศรษฐกิจมีการผูกขาดกับการใช้ดุลยพินิจมากเกินไป ในทางตรงกันข้ามหากกลไกความรับผิดชอบมากขึ้น โอกาสที่การคอร์รัปชันจะลดลงก็จะมีมากขึ้น ดังนั้น กลไกความรับผิดชอบ (Accountability) จึงมีความสำคัญมากในการป้องกันการทุจริต เพราะเป็นสิ่งที่ช่วยบรรเทาผลของการผูกขาด (Monopoly) และอำนาจในการตัดสินใจ (Discretion) ไม่ให้มีมากจนทำให้เกิดการทุจริต ดังนั้น สมการคอร์รัปชันจึงเป็นอีกหนึ่งแนวทางในการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน โดยการลดอำนาจผูกขาด ลดการใช้ดุลยพินิจ แต่ส่งเสริมให้เกิดการเพิ่มความรับผิดชอบและความโปร่งใส

การสร้างความโปร่งใสในการดำเนินงานภาครัฐ มีความสัมพันธ์กับแนวทางการแก้ไขปัญหาการทุจริตด้วยปัจจัยที่เป็นสาเหตุการทุจริตทั้ง ๓ ด้าน ซึ่งสมการการทุจริตดังกล่าว แสดงถึงสาเหตุการทุจริตที่เกิดจากอำนาจผูกขาด (Monopoly) ที่สัมพันธ์กับแรงจูงใจ (Incentive) ซึ่งเป็นปัจจัยสภาพแวดล้อมจากการได้อำนาจอิทธิพล หรือตำแหน่งหน้าที่ราชการในการดำเนินงาน ประกอบกับองค์ประกอบด้านดุลยพินิจ (Discretion) ที่สัมพันธ์กับตัวผู้กระทำการทุจริตด้านทัศนคติและเหตุผล (Attitude/ Rationalization) จากความโลภ และขาดคุณธรรมจริยธรรม และองค์ประกอบด้านการขาดความรับผิดชอบ (Accountability) ที่เป็นปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกอันเกิดจากความอ่อนแอของระบบการบริหารที่ขาดระบบการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ และการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ซึ่งสัมพันธ์กับสาเหตุด้านโอกาส (Opportunity) ในการกระทำการทุจริต

๑.๓ ประเภทของการทุจริต

Myint (๒๐๐๐) ให้ความหมายการทุจริตว่า หมายถึง การแจ้งเจ้าหน้าที่ของรัฐแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว ทั้งที่กระทำโดยตัวผู้ทุจริตเองโดยลำพังไม่เกี่ยวกับบุคคลอื่น เช่น การยกยอก การใช้ทรัพย์สินของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว เป็นต้น และที่เกี่ยวกับสองฝ่ายซึ่งมีผู้ให้และผู้รับ เช่น การเร่งความเร็วในการออกใบอนุญาตและการอนุญาตให้ดำเนินกิจการที่ถูกกฎหมายอย่างสมบูรณ์ ซึ่งเรียกว่าเงินจาระบี (Grease Money) ที่สามารถเปลี่ยนวงล้อของระบบราชการให้ราบรื่นและรวดเร็ว โดยจากความหมายของการทุจริตดังกล่าว สามารถแบ่งประเภทการทุจริตออกเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๑) ประเภทตัวผู้ทุจริตทำการทุจริตโดยลำพัง ได้แก่ การฉ้อโกง การยกยอกทรัพย์สิน

๒) ประเภทการทุจริตสองฝ่ายที่มีผู้ให้และผู้รับ ได้แก่ การได้สัญญาจากรัฐ การได้รับจัดสรรประโยชน์ทางการเงิน เช่น เงินอุดหนุน การขอใบอนุญาตกระทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจ การได้ลดค่าธรรมเนียม การลดระยะเวลา การหลีกเลี่ยงกฎหมาย เนื่องจากระเบียบข้อบังคับมีความซับซ้อนและเป็นภาระมาก จึงเหลือวิธีเดียวที่จะทำให้สิ่งต่าง ๆ สำเร็จ คือ การจ่ายเพื่อหลีกเลี่ยงสิ่งต่าง ๆ

๒. นิยามหรือความหมายที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในการกระทำการทุจริต (Corruption Risk) จากการอนุมัติอนุญาตและการให้บริการประชาชน การให้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ การใช้ย่ำแย่งบประมาณในการดำเนินโครงการต่าง ๆ และการบริหารงบประมาณ ทั้งนี้ จะไม่รวมความเสี่ยงการทุจริตจากการยกยอกเงินหรือทรัพย์สิน การเงิน การบัญชีที่เป็นเท็จ (Fraud Risk) ซึ่งมักเกิดการกระทำของบุคคลเพียงลำพัง เนื่องจากระบบภายในอ่อนแอ

๒.๒ สลอบ (Bribery) หมายถึง การเสนอ การสัญญา การให้ การรับ การเรียกร้องผลประโยชน์ที่ไม่สมควร ไม่ว่าจะมุลค่าเท่าใด (ผลประโยชน์นั้นเป็นได้ทั้งในรูปตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน) ทั้งทางตรงและทางอ้อม และไม่ว่าจะเป็นสถานที่ใด ๆ ก็ตาม โดยเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการโน้มน้าวหรือตอบแทนให้บุคคลกระทำการหรือละเว้นการกระทำอันเกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามหน้าที่ของบุคคลนั้น

ดังนั้น การให้หรือรับของขวัญ รวมถึงผลประโยชน์อื่นใด เช่น การจัดเลี้ยง การอุปการะ ค่าเดินทาง ค่าที่พัก อาจถูกพิจารณาว่าเป็นสลอบได้

๒.๓ รูปแบบของสลอบ หมายถึง ผลประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ

๒.๓.๑ สลอบ (Bribery) : ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดที่เสนอว่าจะให้ สัญญาว่าจะให้ มอบให้ การยอมรับ การให้ หรือการร้องขอสิ่งใดสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันส่งผลต่อการตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งในลักษณะจูงใจให้กระทำการหรือไม่กระทำการที่ขัดต่อหน้าที่ความรับผิดชอบ

๒.๓.๒ ค่าอำนวยความสะดวก : ค่าใช้จ่ายจำนวนเล็กน้อยที่จ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐอย่างไม่เป็นทางการ เป็นการให้เพียงเพื่อมั่นใจว่าเจ้าหน้าที่รัฐจะดำเนินการตามขั้นตอน กระบวนการ หรือเป็นการกระตุ้นให้ดำเนินการอย่างรวดเร็วขึ้น โดยกระบวนการนั้นไม่ต้องใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่รัฐ เป็นการกระทำอันชอบด้วยหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐผู้นั้น

๒.๓.๓ ค่ารับรองและของขวัญ : ค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมของผู้รับบริการรัฐ เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดี หรือเป็นการแสดงออกซึ่งสินน้ำใจ วัฒนธรรมทางสังคม ซึ่งอาจรวมถึงค่าที่พัก ค่าโดยสาร การศึกษาดูงาน ค่าอาหาร และเครื่องดื่ม บัตรกำนัล ฯลฯ

๒.๓.๔ สินน้ำใจ : ความเอื้อเฟื้อเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการมีน้ำใจ ความมีมิตรไมตรี การดูแลกันและกัน เป็นต้น โดยอาจหวังการเอาประโยชน์จากการใช้อำนาจรัฐของผู้รับในอนาคต

๒.๓.๕ ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ : ค่าใช้จ่ายที่เป็นสิ่งของใด ๆ ที่มีค่าทางการเงิน รวมถึงสิ่งใช้แทนเงินสด และสิ่งที่สามารถแลกเปลี่ยนเป็นสินค้าหรือบริการได้

๓. นิยามประเภทของความเสี่ยงการทุจริต

ประเภทของความเสี่ยงการทุจริต (Types of corruption risks) ในการประเมินเชิงคุณภาพ “ระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต” (Corruption Risk Management Systems : CRMS) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ประกอบด้วย ๓ ด้าน ดังนี้

ตารางที่ ๑ นิยามประเภทของความเสี่ยงการทุจริต

ด้านที่	ประเภท	นิยาม
ด้านที่ ๑	การอนุมัติ อนุญาต	การให้บริการด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๖๘ หรือตามระเบียบ/ข้อบังคับของหน่วยงาน
ด้านที่ ๒	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่	อำนาจที่ได้มาจากการดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง หรือจากการปฏิบัติหน้าที่ โดยกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่มีการปฏิบัติในทางมิชอบ
ด้านที่ ๓	การใช้จ่ายงบประมาณ	โครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในปีที่ทำการประเมินของทุกประเภทงบประมาณ ได้แก่ งบดำเนินงาน งบลงทุน งบรายจ่ายอื่น งบเงินอุดหนุนหรือเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น งบกลาง เงินนอกงบประมาณ และโครงการที่จ่ายขาดจากเงินสะสมขององค์กรปกครองท้องถิ่น ฯลฯ

ด้านที่	ประเภท	นิยาม
		หมายเหตุ : ๑. หน่วยงานสามารถใช้โครงการที่หน่วยงานได้รับจัดสรรงบประมาณรายการในงบลงทุน วงเงินตั้งแต่ ๕๐๐ ล้านบาทขึ้นไปที่มีการจัดซื้อจัดจ้าง มาทำการประเมินความเสี่ยงด้านการใช้จ่ายงบประมาณได้ ๒. ในกรณีที่โครงการเป็นโครงการผูกพันหลายปี หน่วยงานต้องคัดเลือกขั้นตอนที่มีประเด็นความเสี่ยงการทุจริตตั้งแต่ระดับต่ำ ปานกลาง สูง สูงมาก มากำหนดมาตรการและดำเนินการได้ภายในปีงบประมาณ นั้น ๆ

ประเภทของความเสี่ยงการทุจริตทั้ง ๓ ด้าน ประกอบด้วยตัวชี้วัดการประเมิน ๒ ตัวชี้วัด ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๒ ตัวชี้วัดการประเมินเชิงคุณภาพ “ระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต”

ตัวชี้วัด	คะแนน
๑) แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	๖๐
๒) ผลการดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	๔๐
รวม	๑๐๐

๔. ระเบียบวิธีการประเมิน

ประเภทของความเสี่ยงการทุจริต (Types of corruption risks) ในการประเมินเชิงคุณภาพ “ระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต” (Corruption Risk Management Systems : CRMS) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ กำหนดตัวชี้วัด/ตัวชี้วัดย่อย น้ำหนัก/ค่าคะแนน จำนวนข้อคำถาม และคะแนนเต็มรายชื่อ ดังนี้

ตารางที่ ๓ รายละเอียดตัวชี้วัดการประเมินเชิงคุณภาพ “ระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต”

ตัวชี้วัด/ตัวชี้วัดย่อย	น้ำหนัก/คะแนน	จำนวนข้อคำถาม	คะแนนเต็มรายชื่อ
๑. แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	๖๐	-	-
๑.๑ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต (Risk criteria)	๕	ข้อ ๑	๕
๑.๒ การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต (Risk identification)	๒๕	ข้อ ๑	๑๕
		ข้อ ๒	๕
		ข้อ ๓	๕
๑.๓ แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	๒๕	ข้อ ๑	๑๕
		ข้อ ๒	๑๐
๑.๔ การรับรองแผนและการเปิดเผยข้อมูล	๕	ข้อ ๑	๕
๒. ผลการดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	๔๐	-	-
๒.๑ ผลการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	๓๐	ข้อ ๑	๓๐
๒.๒ การรายงานผลและการเปิดเผยข้อมูล	๑๐	ข้อ ๑	๑๐
รวม	๑๐๐	๙	๑๐๐

๕. ระดับผลการประเมิน

ผลการประเมินเชิงคุณภาพ “ระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต” (Corruption Risk manage Systems : CRMS) แบ่งเป็นระดับต่าง ๆ ดังนี้

ระดับผลการประเมินเชิงคุณภาพ “ระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต”

ระดับ	คะแนน
Excellent : E (ดีเยี่ยม)	ตั้งแต่ ๘๐ คะแนนขึ้นไป
Good : G (ดี)	ระหว่าง ๗๐ – ๗๙ คะแนน
Pass : P (ผ่าน)	ระหว่าง ๖๐ – ๖๙ คะแนน
Upgrade : U (ปรับปรุง)	ต่ำกว่า ๖๐ คะแนน

ส่วนที่ ๓
แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘
ของสำนักงาน ปปง.

แนวทางการดำเนินการ

สำนักงาน ป.ป.ท. กำหนดให้มีการประเมินความเสี่ยงใน ๓ ด้าน ประกอบด้วย

- ๑) ด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของราชการ
- ๒) ด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- ๓) ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ได้กำหนดให้ส่วนราชการแสดงผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวกับสินบนของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของหน่วยงาน อย่างน้อยประกอบด้วยประเด็นดังต่อไปนี้

๑) การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ (สำนักงาน ปปง. ไม่มีความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่ ในกระบวนการอนุมัติ อนุญาต เนื่องจากหน่วยงานไม่มีภารกิจการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)

- ๒) การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ
- ๓) การจัดซื้อจัดจ้าง
- ๔) การบริหารงานบุคคล

วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มีขั้นตอนหลัก ๕ ขั้นตอน ดังนี้

- ๑) การคัดเลือกกระบวนการ หรือโครงการ
- ๒) การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
- ๓) การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- ๔) การประเมินความระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต
- ๕) การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่ ให้นำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน (Key Controls in place) มาทำการประเมินว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับใด ดี พอใช้ หรืออ่อน เพื่อพิจารณาจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม (Further Actions to be Taken) โดยมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตควรเชื่อมโยงให้มีความสอดคล้องกับความเสี่ยงประเมินไว้ และต้องมีการติดตามเพื่อประเมินการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงที่กำหนดไว้ เพื่อเป็นการยืนยันผลว่ามาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด หรืออาจต้องเพิ่มเติมหรือปรับแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่ใหม่ ตามวงจร PDCA (Plan-Do-Check-Act)

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือโครงการ / ขั้นตอนที่ ๒ การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่

ชื่อหน่วยงาน สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ประเภทความเสี่ยงด้านที่ ๒ ด้านการใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ

ชื่อ กระบวนการ / โครงการ กระบวนการยึดและอายัดทรัพย์สิน

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่ (เหตุการณ์ความเสี่ยง)
๑	การจ่ายสำนวน	๑. ผู้บริหาร/ผอ.กองคดี อาจจะมอบหมายคดีให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ใกล้ชิดสนิทสนมหรือเจ้าหน้าที่ที่สามารถควบคุมได้ เพื่อรับสินบนจากผู้กระทำความผิด
		๒. การจัดทำคำสั่ง ม. เสนอ ลปง. ลงนาม ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่อาจมีการติดต่อกับผู้กระทำความผิด หรือผู้กระทำความผิดติดต่อมาหาพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อขอให้ช่วยเหลือคดีโดยการรับหรือให้สินบนระหว่างเจ้าหน้าที่และผู้กระทำความผิด
๒	การสืบสวนรวบรวมพยานหลักฐานและตรวจสอบทรัพย์สินเพื่อยึดและอายัด	๓. เมื่อมีการตรวจสอบธุรกรรมทางการเงินพนักงานเจ้าหน้าที่อาจแจ้งให้ผู้กระทำความผิดทราบว่า สำนักงาน ปปง. ได้ตรวจสอบแล้ว แลกกับการรับสินน้ำใจหรือสินบน และผู้กระทำความผิดก็จะโยกย้ายทรัพย์สิน
		๔. ผู้กระทำความผิดอาจติดต่อไปยังพนักงานเจ้าหน้าที่โดยเสนอผลประโยชน์หรือให้สินบน เพื่อแลกกับการไม่ถูกยึดและอายัดทรัพย์สิน
		๕. พนักงานเจ้าหน้าที่เลือกยึดและอายัดทรัพย์สินบางรายการ เพื่อแลกกับการรับสินน้ำใจหรือสินบนจากผู้กระทำความผิด

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่ (เหตุการณ์ความเสี่ยง)
		๖. การออกไปสำรวจพื้นที่ พนักงานเจ้าหน้าที่อาจมีการติดต่อกับผู้กระทำความผิด เจ้าของทรัพย์สิน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อขอรับสินน้ำใจ หรือสินบน แลกกับผลประโยชน์เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประมวลเรื่องว่าไม่ใช่ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ๗. พนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับสินน้ำใจ หรือสินบนจากผู้กระทำความผิด และสรุปความเห็นเสนอยึดและอายัดทรัพย์สิน หรือยุติ/ไม่ดำเนินการกับทรัพย์สิน โดยเจตนาบิดเบือนข้อเท็จจริง อันเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ
๓	กระบวนการภายหลังการยึดและอายัดทรัพย์สิน	๘. พนักงานเจ้าหน้าที่ ใช้ดุลพินิจส่วนตนในการเพิกถอนการยึดหรืออายัดทรัพย์สิน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำแก่ผู้โต้แย้งทรัพย์สิน โดยอาจมีการติดต่อโดยอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวกับเจ้าของทรัพย์สิน เพื่อแลกกับผลประโยชน์ สินน้ำใจ หรือสินบน ๙. พนักงานเจ้าหน้าที่อาจทำสำนวนให้พยานหลักฐานอ่อนแอเพื่อแลกกับผลประโยชน์ สินน้ำใจ หรือสินบน ทำให้พนักงานอัยการตั้งข้อไม่สมบูรณ์
๔	กระบวนการในชั้นศาล	๑๐. พนักงานเจ้าหน้าที่ อาจเบิกความเป็นพยานในชั้นศาลแบบเลื่อนลอย ซึ่งจะทำให้ศาลยกคำร้อง เพื่อแลกกับผลประโยชน์หรือสินบน เพื่อช่วยเหลือจำเลย

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่

เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	เหตุการณ์อาจเกิดขึ้นได้สูงมาก แต่ไม่เกินร้อยละ ๓
๔	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้สูง แต่ไม่เกินร้อยละ ๒
๓	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นไม่เกินร้อยละ ๑
๒	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นไม่เกินร้อยละ ๐.๑
๑	เหตุการณ์ที่น่ามีโอกาสดังกล่าว (ไม่เกิดขึ้นเลย)

ผลกระทบ (Impact)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	กระทบต่อประมาณ /ความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูงมาก
๔	กระทบต่อประมาณ /ความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูง
๓	กระทบต่อประมาณ /ความเชื่อมั่นของสังคมระดับปานกลาง
๒	กระทบต่อประมาณ /ความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำ
๑	กระทบต่อประมาณ /ความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำมาก

Risk Score					
โอกาส (likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง
๑	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

- สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ
- สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง
- สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง
- สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินความระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่ (เหตุการณ์ความเสี่ยง)	Risk Score (L x I)			
			Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับความเสี่ยง
๑	การจ่ายสำนวน	๑. ผู้บริหาร/ผอ.กองคดี อาจจะมอบหมายคดีให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ใกล้ชิดสนิทสนมหรือเจ้าหน้าที่ที่สามารถควบคุมได้ เพื่อรับสินบนจากผู้กระทำความผิด ๒. การจัดทำคำสั่ง ม. เสนอ ลปง. ลงนาม ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่อาจมีการติดต่อกับผู้กระทำความผิด หรือผู้กระทำผิดติดต่อมาหาพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อขอให้ช่วยเหลือคดี โดยการรับหรือให้สินบนระหว่างเจ้าหน้าที่และผู้กระทำความผิด	๓	๕	๑๕	สูงมาก
๒	การสืบสวนรวบรวมพยานหลักฐานและตรวจสอบทรัพย์สินเพื่อยึดและอายัด	๓. เมื่อมีการตรวจสอบธุรกรรมทางการเงินพนักงานเจ้าหน้าที่อาจแจ้งให้ผู้กระทำความผิดทราบว่าสำนักงาน ปปง. ได้ตรวจสอบแล้ว แลกกับการรับสินน้ำใจหรือสินบน และผู้กระทำความผิดก็จะโยกย้ายทรัพย์สิน ๔. ผู้กระทำความผิดอาจติดต่อไปยังพนักงานเจ้าหน้าที่โดยเสนอผลประโยชน์หรือให้สินบน เพื่อแลกกับการไม่ถูกยึดและอายัดทรัพย์สิน	๔	๕	๒๐	สูงมาก

ลำดับที่	ขั้นตอน การดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่ (เหตุการณ์ความเสี่ยง)	Risk Score (L x I)			
			Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับ ความเสี่ยง
		๕. พนักงานเจ้าหน้าที่เลือกยึดและอายัดทรัพย์สินบางรายการ เพื่อแลกกับการรับสินน้ำใจหรือสินบนจากผู้กระทำความผิด ๖. การออกไปสำรวจพื้นที่ พนักงานเจ้าหน้าที่อาจมีการติดต่อกับผู้กระทำความผิด เจ้าของทรัพย์สิน กำนันผู้ใหญ่บ้าน เพื่อแลกกับผลประโยชน์ สินน้ำใจ หรือสินบน เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประมวลเรื่องว่าไม่ใช่ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ๗. พนักงานเจ้าหน้าที่ สรุปลความเห็นเสนอยึดและอายัดทรัพย์สิน หรือยุติ/ไม่ดำเนินการกับทรัพย์สิน เพื่อแลกกับผลประโยชน์ สินน้ำใจ หรือสินบน				
๓	กระบวนการภายหลังการยึดและอายัดทรัพย์สิน	๘ พนักงานเจ้าหน้าที่ใช้ดุลพินิจส่วนตนในการเพิกถอนการยึดหรืออายัดทรัพย์สิน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำแก่ผู้โต้แย้งทรัพย์สิน โดยอาจมีการติดต่อโดยอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวกับเจ้าของทรัพย์สิน เพื่อแลกกับผลประโยชน์ สินน้ำใจ หรือสินบน ๙. พนักงานเจ้าหน้าที่อาจทำสำนวนให้พยานหลักฐานอ่อนแอเพื่อแลกกับผลประโยชน์ สินน้ำใจ หรือสินบน ทำให้พนักงานอัยการตั้งข้อไม่สมบูรณ์	๑	๑	๑	ต่ำ
๔	กระบวนการในชั้นศาล	๑๐. พนักงานเจ้าหน้าที่ อาจเบิกความเป็นพยานในชั้นศาลแบบเลื่อนลอย ซึ่งจะทำให้ศาลยกคำร้อง โดยอาจเป็นการรับผลประโยชน์หรือสินบน เพื่อช่วยเหลือจำเลย	๑	๑	๑	ต่ำ

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่

ชื่อกระบวนการ/โครงการ : กระบวนการยืมและอายัดทรัพย์สิน							
ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต และการให้ หรือรับสินบนจาก การปฏิบัติหน้าที่ (เหตุการณ์ความเสี่ยง)	ระดับ ความเสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือ ป้องกันความเสี่ยง การทุจริต และการให้ หรือรับสินบนจาก การปฏิบัติหน้าที่	วิธีการในการบริหารจัดการ ความเสี่ยง	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๑	การจ่ายสำนวน	๑. ผู้บริหาร/ผอ.กองคดี อาจจะมีมอบหมายคดีให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ใกล้ชิดสนิทสนมหรือเจ้าหน้าที่ที่สามารถควบคุมได้เพื่อรับสินบนจากผู้กระทำความผิด	สูงมาก	กำหนดหลักเกณฑ์และจัดระบบการจ่ายสำนวนคดีตามขนาดคดี (S/M/L) หรือตามมูลค่าความเสียหายให้แก่กองคดี ๑-๕ ให้เป็นมาตรฐานแบบเดียวกันทั้งสำนักงาน โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ จัดลำดับการจ่ายสำนวนคดีที่สามารถเปิดเผยและตรวจสอบได้ เพื่อป้องกันการเรียกรับสินบน	๑. ขก. กำหนดขนาดคดี (S/M/L) ก่อนส่งเรื่องให้ กม. ๒. กม. วางระบบการจ่ายสำนวนคดีตามขนาดคดีและพื้นที่รับผิดชอบให้กองคดี ๑ - ๕ ๓. ส่วนบริหารงานคดี กองคดี ๑ - ๕ จ่ายสำนวนไปยังส่วนปฏิบัติงานคดีตามตัวชี้วัดรายบุคคล	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	กองคดี ๑ - ๕ ขก. , กม.

ชื่อกระบวนการ/โครงการ : กระบวนการยัดและอายัดทรัพย์สิน							
ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต และการให้หรือ รับสินบนจาก การปฏิบัติหน้าที่ (เหตุการณ์ความเสี่ยง)	ระดับ ความ เสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือ ป้องกันความเสี่ยง การทุจริตและการให้ หรือรับสินบนจาก การปฏิบัติหน้าที่	วิธีการในการบริหารจัดการ ความเสี่ยง	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
		๒. การจัดทำคำสั่ง ม. เสนอ ลปง. ลงนาม ซึ่ง พนักงานเจ้าหน้าที่อาจมี การติดต่อกับผู้กระทำความผิด หรือผู้กระทำความผิด ติดต่อมาหาพนักงาน เจ้าหน้าที่เพื่อขอให้ช่วย เหลือคดี โดยการรับหรือ ให้สินบนระหว่าง เจ้าหน้าที่และผู้กระทำความผิด		การจัดทำสำนวนคดีให้ ดำเนินการภายใต้ส่วน ปฏิบัติการงานคดี แทนที่จะเป็นการ ทำงานรายบุคคล เพื่อป้องกันการเรียกรับ สินบน	ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการ รักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ และถือปฏิบัติ อย่างเคร่งครัด	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	กองคดี ๑ – ๕
๒	การสืบสวนรวบรวม พยานหลักฐานและ ตรวจสอบทรัพย์สินเพื่อยึด และอายัด	๓. เมื่อมีการตรวจสอบ ธุรกรรมทางการเงิน พนักงานเจ้าหน้าที่อาจแจ้ง ให้ผู้กระทำความผิดทราบ ว่า สำนักงาน ปปง. ได้ ตรวจสอบแล้ว แลกกับการ รับสินน้ำใจหรือสินบน และผู้กระทำความผิดก็จะ โยกย้ายทรัพย์สินทรัพย์สิน	สูงมาก	จัดทำสำนวนคดี นำเสนอผู้บริหารอย่าง เป็นทางการ เพื่อป้องกันการเรียกรับ สินบน	ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการ รักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ และถือปฏิบัติ อย่างเคร่งครัด	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	กองคดี ๑ – ๕

ชื่อกระบวนการ/โครงการ : กระบวนการยัดและอายัดทรัพย์สิน							
ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต และการให้ หรือรับสินบนจาก การปฏิบัติหน้าที่ (เหตุการณ์ความเสี่ยง)	ระดับ ความเสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือ ป้องกันความเสี่ยง การทุจริต และการให้ หรือรับสินบนจาก การปฏิบัติหน้าที่	วิธีการในการบริหารจัดการ ความเสี่ยง	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
		๔. ผู้กระทำความผิด อาจติดต่อไปยัง พนักงานเจ้าหน้าที่โดย เสนอผลประโยชน์หรือ ให้สินบน เพื่อแลกกับ การไม่ถูกยึดและอายัด ทรัพย์สิน		จัดทำสำนวนคดี ภายใต้ส่วนปฏิบัติการ งานคดี ใช้ระบบเพื่อน ร่วมงานช่วยกัน สอดส่องดูแล ซึ่งกันและกัน เพื่อป้องกันการเรียกรับสินบน	ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วย การรักษาความลับของทาง ราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ และ ถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	กองคดี ๑ – ๕
		๕. พนักงานเจ้าหน้าที่ เลือกยึดและอายัด ทรัพย์สินบางรายการ เพื่อแลกกับการรับ สินน้ำใจหรือสินบนจาก ผู้กระทำความผิด		จัดทำสำนวนภายใต้ส่วน ปฏิบัติการงานคดี จัดทำ ระบบรายงานผล การตรวจสอบทรัพย์สิน จากสถาบันการเงิน สำนักงาน ที่ดิน กรมการ ขนส่งทางบก จัดทำ checklist รวบรวมข้อมูล ที่ได้รับรายงาน เข้ามา เพื่อป้องกันการ เรียกรับสินบน	ดำเนินการตรวจสอบ ทรัพย์สินเพื่อยึดและอายัด ทรัพย์สิน ในรูปแบบของ ส่วนปฏิบัติการงานคดี	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	กองคดี ๑ – ๕

ชื่อกระบวนการ/โครงการ : กระบวนการยัดและอายัดทรัพย์สิน							
ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต และการให้หรือ รับสินบนจาก การปฏิบัติหน้าที่ (เหตุการณ์ความเสี่ยง)	ระดับ ความ เสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือ ป้องกันความเสี่ยง การทุจริต และการให้ หรือรับสินบนจาก การปฏิบัติหน้าที่	วิธีการในการบริหารจัดการ ความเสี่ยง	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
		๖. การออกไปสำรวจพื้นที่ พนักงานเจ้าหน้าที่อาจมีการติดต่อกับผู้กระทำความผิดเจ้าของทรัพย์สิน กำนันผู้ใหญ่บ้าน เพื่อแลกกับผลประโยชน์ สินน้ำใจ หรือสินบน เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประมวลเรื่องราวไม่ใช่ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องการกระทำความผิด ๗. พนักงานเจ้าหน้าที่สรุปความเห็นเสนอยึดและอายัดทรัพย์สิน หรือยุติ/ไม่ดำเนินการกับทรัพย์สิน เพื่อแลกกับผลประโยชน์ สินน้ำใจ หรือสินบน		จัดทำรายงานภายใต้ส่วนปฏิบัติการงานคดีและมีการเก็บรวบรวมสถิติพยานหลักฐานต่างๆ เพื่อป้องกันการเรียกรับสินบน	๑. การจัดทำหนังสือเสนอ ลปง. พนักงานเจ้าหน้าที่ ผอ.ส่วน และ ผอ.กอง ควรลงนามให้ครบ หรือหากทำภายใต้ส่วนปฏิบัติการงานคดี ควรลงนามให้ครบทุกคน ๒. พิจารณาพยานหลักฐานด้วยความเป็นธรรม รอบคอบ ผอ.ส่วน ผอ.กอง สามารถทำความเข้าใจในกรณีที่ไม่เห็นด้วยกับพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อเสนอ ลปง. พิจารณา	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	กองคดี ๑ – ๕

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการ หรือโครงการ / ขั้นตอนที่ ๒ การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่

ชื่อหน่วยงาน สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ประเภทความเสี่ยงด้านที่ ๓ ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง

ชื่อ กระบวนการ / โครงการ กระบวนการการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง ภายในวงเงินไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่ (เหตุการณ์ความเสี่ยง)
๑	แต่งตั้งคณะกรรมการหรือมอบหมายเจ้าหน้าที่รับผิดชอบกำหนดราคากลาง กำหนดขอบเขตของงาน (TOR) หรือคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุ	ไม่มีประเด็นความเสี่ยง
๒	คณะกรรมการหรือเจ้าหน้าที่รับผิดชอบกำหนดราคากลาง กำหนดขอบเขตของงาน (TOR) หรือคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุ	คณะกรรมการหรือเจ้าหน้าที่รับผิดชอบกำหนดขอบเขตของงาน (TOR) หรือคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่เป็นการเอื้อประโยชน์ต่อบุคคลภายนอกที่รู้จักหรือมีผลประโยชน์ต่อกัน เพื่อแลกกับการรับสินน้ำใจหรือสินบน
๓	เจ้าหน้าที่พัสดุจัดทำรายงานขอซื้อขอจ้าง (ขอความเห็นชอบเสนอหัวหน้าส่วนราชการ) โดยวิธีเฉพาะเจาะจง ภายในวงเงินไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมเสนออนุมัติ TOR และราคากลาง และแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุหรือผู้ตรวจรับพัสดุ	ไม่มีประเด็นความเสี่ยง
๔	เจ้าหน้าที่พัสดุจัดทำรายงานผลการพิจารณาและขออนุมัติจัดซื้อจัดจ้างและประกาศผู้ชนะการเสนอราคา	ไม่มีประเด็นความเสี่ยง
๕	การบริหารสัญญา	ไม่มีประเด็นความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่

เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	เหตุการณ์อาจเกิดขึ้นได้สูงมาก แต่ไม่เกินร้อยละ ๓
๔	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้สูง แต่ไม่เกินร้อยละ ๒
๓	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นไม่เกินร้อยละ ๑
๒	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นไม่เกินร้อยละ ๐.๑
๑	เหตุการณ์ที่ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น (ไม่เกิดขึ้นเลย)

ผลกระทบ (Impact)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	กระทบต่องบประมาณ /ความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูงมาก
๔	กระทบต่องบประมาณ /ความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูง
๓	กระทบต่องบประมาณ /ความเชื่อมั่นของสังคมระดับปานกลาง
๒	กระทบต่องบประมาณ /ความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำ
๑	กระทบต่องบประมาณ /ความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำมาก

Risk Score					
โอกาส (likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง
๑	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

- สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ
- สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง
- สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง
- สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินความระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบน จากการปฏิบัติหน้าที่	Risk Score (L x I)			
			Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับความเสี่ยง
๑	แต่งตั้งคณะกรรมการหรือมอบหมายเจ้าหน้าที่รับผิดชอบกำหนดราคากลาง กำหนดขอบเขตของงาน (TOR) หรือคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุ	ไม่มีประเด็นความเสี่ยง	-	-	-	-
๒	คณะกรรมการหรือเจ้าหน้าที่รับผิดชอบกำหนดราคากลาง กำหนดขอบเขตของงาน (TOR) หรือคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุ	คณะกรรมการหรือเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบกำหนดขอบเขตของงาน (TOR) หรือคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุ อาจมีการเอื้อประโยชน์ต่อบุคคลภายนอกที่รู้จักหรือมีผลประโยชน์ต่อกัน เพื่อแลกกับการรับสินน้ำใจหรือสินบน	๒	๓	๖	ปานกลาง
๓	เจ้าหน้าที่พัสดุจัดทำรายงานขอซื้อขอจ้าง (ขอความเห็นชอบเสนอหัวหน้าส่วนราชการ) โดยวิธีเฉพาะเจาะจง ภายในวงเงินไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมเสนออนุมัติ TOR และราคากลาง และแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุหรือผู้ตรวจรับพัสดุ	ไม่มีประเด็นความเสี่ยง	-	-	-	-
๔	เจ้าหน้าที่พัสดุจัดทำรายงานผลการพิจารณาและขออนุมัติจัดซื้อจัดจ้างและประกาศผู้ชนะการเสนอราคา	ไม่มีประเด็นความเสี่ยง	-	-	-	-
๕	การบริหารสัญญา	ไม่มีประเด็นความเสี่ยง	-	-	-	-

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่

ชื่อกระบวนงาน/โครงการ : กระบวนงานการจัดซื้อจัดจ้าง โดยวิธีเฉพาะเจาะจง ภายในวงเงินไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท							
ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต และการให้ หรือรับสินบนจาก การปฏิบัติหน้าที่ (เหตุการณ์ความเสี่ยง)	ระดับ ความเสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือ ป้องกันความเสี่ยง การทุจริต และการให้ หรือรับสินบนจาก การปฏิบัติหน้าที่	วิธีการในการบริหารจัดการ ความเสี่ยง	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๑	คณะกรรมการหรือ เจ้าหน้าที่รับผิดชอบ กำหนดราคากลาง กำหนด ขอบเขตของงาน (TOR) หรือคุณลักษณะเฉพาะ ของพัสดุ	คณะกรรมการหรือ เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ กำหนดขอบเขตของ งาน (TOR) หรือ คุณลักษณะเฉพาะของ พัสดุ อาจมีการเอื้อ ประโยชน์ต่อบุคคล ภายนอกที่รู้จักหรือมี ผลประโยชน์ ต่อกัน เพื่อแลกกับการ รับสินน้ำใจหรือสินบน	ปานกลาง	จัดทำมาตรการ ป้องกันการเรียกรับ สินบนและ เอื้อประโยชน์ต่อ บุคคลภายนอก เพื่อป้องกันการเรียกรับ สินบน	๑. จัดทำแนวทางในการปฏิบัติ ตามมาตรการป้องกันการเรียกรับ สินบนและเอื้อประโยชน์ต่อ บุคคลภายนอก เพื่อเจ้าหน้าที่ ในหน่วยงานปฏิบัติตามอย่าง เคร่งครัด ๒. แจกเวียนแนวทางในการ ปฏิบัติงานตามมาตรการ ป้องกันการเรียกรับสินบนและ เอื้อประโยชน์ต่อ บุคคลภายนอก โดยผ่าน ช่องทางต่าง ๆ เพื่อให้ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในสังกัด รับทราบและถือปฏิบัติอย่าง เคร่งครัดได้แก่ หนังสือเวียน , lineฯ ๓. ประสานงานเพื่อทำความเข้าใจตามกฎหมายและ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	สลก. (ส่วนพัสดุฯ)

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการ หรือโครงการ / ขั้นตอนที่ ๒ การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่

ชื่อหน่วยงาน สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

กำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่ประเภทความเสี่ยงด้านที่ ๔ ด้านการบริหารงานบุคคล

ชื่อ กระบวนการ / โครงการ กระบวนการเลื่อนตำแหน่งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งระดับชำนาญการพิเศษ

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่ (เหตุการณ์ความเสี่ยง)
๑	แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินบุคคลและคณะกรรมการประเมินผลงานของ ตำแหน่งแต่ละสายงาน	ไม่มีประเด็นความเสี่ยง
๒	จัดทำหลักเกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงานและประกาศหลักเกณฑ์ให้ข้าราชการ ทราบและถือปฏิบัติโดยทั่วไป	การแจ้งประกาศหลักเกณฑ์ที่กำหนดระยะเวลากระชั้นชิดทำให้ผู้มีคุณสมบัติที่จะ สมัคร จัดเตรียมข้อมูลการสมัครเลื่อนตำแหน่งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งระดับ ชำนาญการพิเศษ ส่งผลให้ผู้ที่มีคุณสมบัติเสียเปรียบ โดยอาจมีการเรียกรับสินบน เพื่อเป็นการเอื้อประโยชน์ให้แก่บุคคลเฉพาะกลุ่มที่ทราบประกาศก่อน
๓	ตรวจสอบคุณสมบัติของข้าราชการที่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะได้รับการเลื่อนให้ดำรง ตำแหน่งในระดับสูงขึ้น	คณะกรรมการกำหนดกรอบระยะเวลาพิจารณาเกื้อกูลที่เอื้อประโยชน์ให้แก่บุคคล เฉพาะกลุ่ม แลกกับการรับสินน้ำใจหรือสินบน
๔	ประกาศรับสมัคร	ไม่มีประเด็นความเสี่ยง

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่ (เหตุการณ์ความเสี่ยง)
๕	คณะกรรมการคัดเลือกบุคคลผู้มีคุณสมบัติครบถ้วน เพื่อเลื่อนให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้นตามหลักเกณฑ์ที่ได้ประกาศไว้ และประกาศรายชื่อข้าราชการผู้ผ่านการคัดเลือกโดยจัดส่งผลงานภายในระยะเวลา ๙๐ วัน นับแต่วันที่ประกาศรายชื่อ	กระบวนการคัดเลือกบุคคลเพื่อเลื่อนตำแหน่งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งระดับชำนาญการพิเศษ อาจมีการให้หรือรับสินบน เพื่อแลกกับการเลื่อนตำแหน่ง
๖	การส่งผลงานให้คณะกรรมการ	ไม่มีประเด็นความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่

เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	เหตุการณ์อาจเกิดขึ้นได้สูงมาก แต่ไม่เกินร้อยละ ๓
๔	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้สูง แต่ไม่เกินร้อยละ ๒
๓	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นไม่เกินร้อยละ ๑
๒	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นไม่เกินร้อยละ ๐.๑
๑	เหตุการณ์ที่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น (ไม่เกิดขึ้นเลย)

ผลกระทบ (Impact)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	กระทบต่อประมาณ /ความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูงมาก
๔	กระทบต่อประมาณ /ความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูง
๓	กระทบต่อประมาณ /ความเชื่อมั่นของสังคมระดับปานกลาง
๒	กระทบต่อประมาณ /ความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำ
๑	กระทบต่อประมาณ /ความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำมาก

Risk Score					
โอกาส (likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง
๑	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

- สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ
- สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง
- สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง
- สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินความระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินจากการปฏิบัติหน้าที่

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินจากการปฏิบัติหน้าที่ (เหตุการณ์ความเสี่ยง)	Risk Score (L x I)			
			Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับความเสี่ยง
๑	แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินบุคคล และคณะกรรมการประเมินผลงานของตำแหน่งแต่ละสายงาน	ไม่มีประเด็นความเสี่ยง	-	-	-	-
๒	จัดทำหลักเกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงานและประกาศหลักเกณฑ์ให้ข้าราชการทราบและถือปฏิบัติโดยทั่วไป	การแจ้งประกาศหลักเกณฑ์ที่กำหนดระยะเวลากระชั้นชิด ทำให้ผู้มีคุณสมบัติที่จะสมัคร จัดเตรียมข้อมูลการสมัคร เลื่อนตำแหน่งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งระดับชำนาญการพิเศษ ส่งผลให้ผู้ที่มีคุณสมบัติเสียเปรียบ โดยอาจมีการเรียกรับสินบน เพื่อเป็นการเอื้อประโยชน์ให้แก่บุคคลเฉพาะกลุ่มที่ทราบประกาศก่อน	๒	๔	๘	ปานกลาง
๓	ตรวจสอบคุณสมบัติของข้าราชการที่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะได้รับการเลื่อนให้ดำรงตำแหน่งในระดับสูงขึ้น	คณะกรรมการกำหนดกรอบระยะเวลาพิจารณาเกื้อกูลที่เอื้อประโยชน์ให้แก่บุคคลเฉพาะกลุ่ม แลกกับการรับสินน้ำใจ หรือสินบน	๒	๔	๘	ปานกลาง
๔	ประกาศรับสมัคร	ไม่มีประเด็นความเสี่ยง	-	-	-	-

ลำดับที่	ขั้นตอน การดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่ (เหตุการณ์ความเสี่ยง)	Risk Score (L x I)			
			Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับ ความเสี่ยง
๕	คณะกรรมการคัดเลือกบุคคลผู้มีคุณสมบัติครบถ้วน เพื่อเลื่อนให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้นตามหลักเกณฑ์ที่ได้ ประกาศไว้ และประกาศรายชื่อข้าราชการผู้ผ่านการ คัดเลือกโดยจัดส่งผลงานภายในระยะเวลา ๙๐ วัน นับแต่วันที่ประกาศรายชื่อ	กระบวนการคัดเลือกบุคคลเพื่อเลื่อนตำแหน่ง ข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งระดับชำนาญการพิเศษ อาจมีการให้หรือรับสินบน เพื่อแลกกับการเลื่อน ตำแหน่ง	๒	๕	๑๐	สูง
๖	การส่งผลงานให้คณะกรรมการ	ไม่มีประเด็นความเสี่ยง	-	-	-	-

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตและการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่

ชื่อกระบวนการ/โครงการ : กระบวนการเลื่อนตำแหน่งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งระดับชำนาญการพิเศษ							
ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต และการให้ หรือรับสินบนจาก การปฏิบัติหน้าที่ (เหตุการณ์ความเสี่ยง)	ระดับ ความเสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือ ป้องกันความเสี่ยง การทุจริต และการให้ หรือรับสินบนจาก การปฏิบัติหน้าที่	วิธีการในการบริหาร จัดการความเสี่ยง	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๑	จัดทำหลักเกณฑ์ ประเมินผลการปฏิบัติงาน ประกาศหลักเกณฑ์ให้ ข้าราชการทราบและถือ ปฏิบัติโดยทั่วไป	การแจ้งประกาศ หลักเกณฑ์ที่กำหนด ระยะเวลากระชั้นชิดทำ ให้ผู้มีคุณสมบัติที่จะ สมัคร จัดเตรียมข้อมูล การสมัครเลื่อนตำแหน่ง ข้าราชการให้ดำรง ตำแหน่งระดับชำนาญ การพิเศษ ส่งผลให้ผู้ที่มี คุณสมบัติเสียเปรียบ โดยอาจมีการเรียกรับ สินบน เพื่อเป็นการเอื้อ ประโยชน์ให้แก่บุคคล เฉพาะกลุ่มที่ทราบ ประกาศก่อน	ปานกลาง	การดำเนินการตาม หลักเกณฑ์และวิธีการ ที่กำหนดในกฎ ก.พ. ว่าด้วยการย้าย การโอน หนังสือเวียน ที่เกี่ยวข้องอย่าง เคร่งครัด เพื่อป้องกันการเรียกรับ สินบน	เผยแพร่ ประกาศ หลักเกณฑ์ วิธีการในการ ดำเนินการให้ทราบโดยทั่ว กันอย่างเปิดเผย ทั้งนี้ ก.พ. ได้กำหนดหลักเกณฑ์ ตาม หนังสือเวียนอย่างชัดเจน แล้วว่ากระบวนการให้ กระทำโดยเปิดเผย	นับแต่เริ่มมี ประกาศ	สลก. (ส่วนบริหาร ทรัพยากร บุคคล)

ชื่อกระบวนการ/โครงการ : กระบวนการเลื่อนตำแหน่งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งระดับชำนาญการพิเศษ							
ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต และการให้ หรือรับสินบนจาก การปฏิบัติหน้าที่ (เหตุการณ์ความเสี่ยง)	ระดับ ความเสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือ ป้องกันความเสี่ยง การทุจริต และการให้ หรือรับสินบนจาก การปฏิบัติหน้าที่	วิธีการในการบริหาร จัดการความเสี่ยง	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๒	ตรวจสอบคุณสมบัติของ ข้าราชการที่อยู่ใน หลักเกณฑ์ที่จะได้รับการ เลื่อนให้ดำรงตำแหน่งใน ระดับสูงขึ้น	คณะกรรมการกำหนด กรอบระยะเวลา พิจารณาเกื้อกูลที่เอื้อ ประโยชน์ให้แก่บุคคล เฉพาะกลุ่ม แลกกับ การรับสินน้ำใจ หรือ สินบน	ปานกลาง	กำหนดรายละเอียด และวิธีการที่จะ ดำเนินการให้ชัดเจน เช่น คุณสมบัติของ ตำแหน่ง หลักเกณฑ์/ เงื่อนไข การนับ ระยะเวลาเกื้อกูล โดยต้องไม่เป็นการ สร้างขั้นตอนที่ยุ่งยาก เพื่อป้องกันการเรียกรับสินบน	เผยแพร่ หลักเกณฑ์ วิธีการ ในการดำเนินการให้ทราบ โดยทั่วกันอย่างเปิดเผย ทั้งนี้หลักเกณฑ์ที่ ก.พ. ตามหนังสือเวียน ได้กำหนด อย่างชัดเจนแล้วว่า กระบวนการให้กระทำโดย เปิดเผย	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	สลก. (ส่วนบริหาร ทรัพยากร บุคคล)

ชื่อกระบวนการ/โครงการ : กระบวนการเลื่อนตำแหน่งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งระดับชำนาญการพิเศษ							
ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต และการให้ หรือรับสินบนจาก การปฏิบัติหน้าที่ (เหตุการณ์ความเสี่ยง)	ระดับ ความเสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือ ป้องกันความเสี่ยง การทุจริต และการให้ หรือรับสินบนจาก การปฏิบัติหน้าที่	วิธีการในการบริหาร จัดการความเสี่ยง	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๓	คณะกรรมการคัดเลือก บุคคลผู้มีคุณสมบัติ ครบถ้วน เพื่อเลื่อนให้ดำรง ตำแหน่งสูงขึ้นตาม หลักเกณฑ์ที่ได้ประกาศไว้ และประกาศรายชื่อ ข้าราชการผู้ผ่านการ คัดเลือกโดยจัดส่งผลงาน ภายในระยะเวลา ๙๐ วัน นับแต่วันที่ประกาศรายชื่อ	กระบวนการคัดเลือก บุคคลเพื่อเลื่อน ตำแหน่งข้าราชการให้ ดำรงตำแหน่งระดับ ชำนาญการพิเศษ อาจ มีการให้หรือรับสินบน เพื่อแลกกับการเลื่อน ตำแหน่ง	สูง	ประกาศองค์ประกอบ ในการพิจารณาตาม เกณฑ์การตัดสินใน การประเมินบุคคล เพื่อป้องกันการเรียกรับ สินบน	ประกาศเผยแพร่ องค์ประกอบในการ พิจารณาตามเกณฑ์การ ตัดสินในการประเมินบุคคล	ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	สกก. (ส่วนบริหาร ทรัพยากร บุคคล)

ส่วนที่ ๔

การกำกับติดตาม

การกำกับติดตามผลการดำเนินงานตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบน จากการปฏิบัติหน้าที่ เป็นมาตรการในการป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริตภายในหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น จึงต้อง สร้างการมีส่วนร่วมของทุกส่วนราชการภายในสำนักงาน ปปง. เพื่อร่วมกันดำเนินการ โดยให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ กระบวนงานตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่ ประจำปีของ สำนักงาน ปปง. ประเมินผลการดำเนินงานและสรุปผลการดำเนินงานในส่วนที่รับผิดชอบ ตามแบบฟอร์มที่กำหนด และส่ง ให้ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต สำนักงาน ปปง. ภายในวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๗ เพื่อที่ ศปท. จะได้จัดทำรายงาน สรุปผลการดำเนินงานตามแผนฯ เสนอเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินทราบ ต่อไป

แบบรายงานผลการดำเนินการแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่

กอง/ศูนย์/กลุ่ม.....

ชื่อกระบวนงาน/โครงการ :							
ลำดับ ที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต และการให้ หรือรับสินบนจาก การปฏิบัติหน้าที่ (เหตุการณ์ความเสี่ยง)	ระดับ ความเสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือ ป้องกันความเสี่ยง การทุจริต และการให้ หรือรับสินบนจาก การปฏิบัติหน้าที่	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ

ชื่อ – สกุล(ผู้จัดทำ)

ตำแหน่ง.....